

РЕШЕНИЕ

№ 415

гр. София, 08.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на осемнадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Камелия Първанова Въззивно гражданско дело № 20231000502898 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и следв. от ГПК.

С решение № 106/6.07.2023г, постановено по гр.д.№ 42/2023г по описа на ОС-Видин, е отхвърлен предявеният иск от Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** от с.***, обл.***, ул.“****“ № *, срещу Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 за заплащане на сумата от 60 000 (шестдесет хиляди) лева, представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди от загубата на неговия брат К. Ж. Д., загинал при ПТП, настъпило на ***** г. на републикански път Е-79 между разклона за с.Жеглица и с. Ивановци, общ. Видин, обл. Видин. Осъден е Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** да заплати на Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, ЕИК 130764706 направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 6960 лв.

Решението е обжалвано от Ц. Ж. Д., чрез адв.К.Н. от САК, с доводи, че е неправилно, необосновано и немотивирано. Възражава срещу приетото от съда, че по делото не е била установена и доказана особено близка, трайна и дълбока емоционална връзка и привързаност между двамата братя, както и настъпилите в резултат на смъртта сериозни по интензитет и продължителност морални болки и страдания. Сочи, че от ангажираните по делото свидетелски показания чрез разпит на свидетелите С. Н. и В. В. се установява, че между него и по-малкия му брат е съществувала особено близка и дълбоко емоционална връзка и привързаност, излизаща извън рамките на традиционно присъщите за този вид родственици. Излага, че е установено, че са били неразделни от деца, помагали са си и били опора един на друг, тъй като ищецът е прехвърлили безвъзмездно на своя брат вече развит бизнес, свързан с транспортна дейност, както и К. Д. и семейството му са живеели в апартамента, собственост на ищеца в гр.***. Помагали са си в отглеждането на децата и

разчитали един на друг. Сочил, че е установено, че е възприел изключително тежко новината за внезапната смърт на по-малкия си брат. Претендира да се отмени обжалваното решение и да се уважи исквата претенция, като е заявил, че не претендира разноски за пред САС. В писмената защита на процесуалния представител на въззивника се поддържат доводите, изложени във въззивната жалба.

Ответникът Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, представляван от адв.Р.Цървуланова от САК, е оспорил въззивната жалба. Поддържа, че са неоснователни наведените в нея доводи относно наличието на дълбока и трайна връзка между двамата братя. Претендира да се остави без уважение въззивната жалба и да се потвърди първоинстанционното решение.

Въззивната жалба е депозирана в законоустановения срок, от надлежна страна и против обжалваем съдебен акт, поради което е допустима. Разгледана по същество е частично основателна.

Пред ОС-Видин е подадена искова молба от Ц. Ж. Д., ЕГН *****, против НББАЗ, с ЕИК 130764706, с правно основание чл.511, ал.3 КЗ, вр.с ал.1 и 2 от КЗ. Посочил е, че е брат на К. Ж. Д., ЕГН *****, който е починал при ПТП, настъпило на ***** г., на републикански път Е-79 между разклона за с. Жеглица и с. Ивановци, общ. Видин, обл. Видин, което било реализирано изцяло по вина на Г. А. - турски гражданин. Същият управлявал пътен състав, състоящ се от влекач „MAN“ с турски регистрационни табели № ***** и прикачено към него полуремарке „Тирсан“ с № ***** с превишена скорост, поради което загубил контрол над МПС-то и навлязъл в насрещната лента за движение, без да извършва маневра изпреварване или заобикаляне. В насрещната лента е реализирал ПТП с правомерно движещия се в своята пътна лента товарен автомобил „Ивеко ДЕЙЛИ“ с ДК№ ***** и причинил смъртта на водача К. Ж. Д..

С присъда от 01.12.2021 г., постановена по НОХД № 149/2020 г., ОС – Видин е признал подсъдимия за виновен, че е извършил престъпление по чл. 343 ал. 1 б. "В", вр. чл. 342 ал. 1 от НК, вр. чл. 16 ал. 1 т. 1 и чл. 21 от ЗДвП. На А. било наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 /три/ години, чието изпълнение било отложено по реда на чл. 66 ал. 1 от НК за срок от 5 /пет/ години. Подсъдимият бил лишен и от право да управлява МПС за срок от 3 години.

С решение № 173/21.06.2022 г. на САС, НО, 2-ри състав по ВНОХД № 289/2022 г. присъдата била изменена в частта, относно приложението на чл. 66 от НК, като било постановено А. да търпи ефективно наложеното му наказание лишаване от свобода при първоначален общ режим. В останалата си част присъдата била потвърдена. Горепосоченото решение на САС изцяло било потвърдено от ВКС, I НО с решение № 10/09.01.2023 г., постановено по н.д № 849/2022 г.

Ищецът е посочил, че е по-голям с осем години от починалия при катастрофата К. Д.. Ц. Д. се бил грижил за по-малкия си брат почти като баща още от най-ранна възраст. Били винаги неразделни, подпомагали се взаимно във всички начинания, не само докато са живели в едно домакинство, но и след като са създали свои семейства. К. Д. се допитвал за всичко до по-големия си брат. Същевременно и Ц. Д. виждал в по-малкия си брат изключително близък човек, знаел е, че винаги има някого, на когото може да разчита безрезервно.

Между двамата братя се били установили трайно отношения на изключително силна обич, привързаност и взаимно доверие, никога не са имали спорове и конфликти. Близки са били и семействата им.

Включително и в деня, непосредствено преди катастрофата (07.03.2018 г.), двамата братя били заедно. Тогава К. Д. е помагал на по-големия си брат в ремонтна дейност и обсъждали кой къде ще заведе семейството си за 8-ми март.

Двамата братя никога не се били разделяли за дълъг период, живеели в едно населено място. Дори след като вече са имали свои отделни семейства и домакинства, ищецът е настанил брат си в свое жилище в гр. *** на ул. "****" № *, ап. *. Там К. Д. и семейството му са живели до неговата смърт.

Освен близките семейни взаимоотношения, при които К. и Ц. Д. и празнували заедно празници, споделяли ежедневните радости и проблеми, двамата братя си помагали във всяко едно начинание, в т.ч. и в работата. Предвид обстоятелството, че и двамата се занимавали с транспорт, ищецът многократно е предоставял свои МПС-та на брат си К. да работи с тях, тъй като последният не притежавал такива.

Трагичната и напълно неочаквана смърт на К. Д. била огромен шок и удар за ищеца Ц. Д.. Направил му паметник на мястото, където била станала катастрофата, често минавал оттам и оставял цветя.

Изложил е доводи, че е имал изключително дълбока и трайна връзка с починалия си брат, търпял бил и продължавал да търпи болки и страдания с много голям интензитет.

Управляваният от виновния водач Г. А. пътен състав, състоящ се от влекач „MAN“ с турски регистрационни табели № ***** и прикачено към него полуремарке „Тирсан“ с № *****, е имал сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност“ с турска застрахователна компания, която няма представител и кореспондент на територията на Република България. Полицата е № 329708416, валидна от 9.06.2017 г. до 9.06.2018 г.

Било подадено заявление с вх. № 2-2405 / 06.10.2020г. за изплащане на застрахователно обезщетение. С писмо изх. № 1-1751 / 13.10.2020 г. на основание чл. 496, ал. 2, т. 2 „а“ НББАЗ отказал плащане на застрахователно обезщетение на Ц. Д..

Претендирал е да бъде осъден ответника да му заплати сумата от 60 000 лева за обезщетение за претърпените неимуществени вреди-болки и страдания от смъртта на починалия му брат, ведно със законната лихва от 8.03.2018г. до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи е оспорил исковата претенция като неоснователна. Позовал се е на ТР № 1 / 2016 г. на ОСГНК на ВКС, постановено на 21.06.2018 г., съгласно което правото на лицата, извън посочените в Постановление №4/61 г. и Постановление № 5 / 69 г., да получат обезщетение не е абсолютно и същото следва да се допусне като изключение-само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, която обосновава получаване на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди. Ищецът не бил от кръга на най-близките на починалия лица, по смисъла на двете постановления, поради което, получаването на обезщетение е свързано с наличие на особена близост между починалия и лицето. Оспорил е претърпените вреди от ищеца по обем, характер, интензитет и продължителност, като е посочил, че в исковата молба не се твърдят емоционални болки и страдания, надхвърлящи по характер, сила, въздействие, интензитет и продължителност, присъщите за този тип негативни събития и за този вид родствена връзка. Оспорил е претендирания размер на обезщетението за неимуществени вреди, като несъответен на претърпените такива и завишен, съобразно принципа за справедливост, произтичащ от разпоредбата на чл.52 ЗЗД и съдебната практика по сходни случаи.

С решението съдът е отхвърлил исковата претенция като е приел, че ищецът не е доказал претърпени неимуществени вреди от смъртта на брат си, че не е налице особена близост, която обосновава получаване на обезщетение.

По делото е предявен иск с правно основание чл.511, ал.3 КЗ, вр. с ал.1 и 2 от КЗ във вр. с чл.45 и 52 ЗЗД.

Не се спори пред въззивната инстанция, че ищецът Ц. Ж. Д. е брат на К. Ж. Д..

Безспорно е, че виновен за настъпилото ПТП е водачът на товарен автомобил- влекач „MAN“, с турски регистрационни табели № ***** и прикачено към него полуремарке „Тирсан“ с № *****, който е имал сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност“ с турска застрахователна компания, която няма представител и кореспондент на територията на Република България, както и, че е постановена присъда от 01.12.2021 г. по НОХД № 149/2020 г. ОС – Видин е признал подсъдимия за виновен, че е извършил престъпление по чл. 343 ал. 1 б. "В", вр. чл. 342 ал. 1 от НК, вр. чл. 16 ал. 1 т. 1 и чл. 21 от ЗДвП. На А. било наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 /три/ години, чието изпълнение било отложено по реда на чл. 66 ал. 1 от НК за срок от 5 /пет/ години. Подсъдимият бил лишен и от право да управлява МПС за срок от 3 години. С решение № 173/21.06.2022 г. на САС, НО, 2-ри състав по ВНОХД № 289/2022 г. присъдата била изменена в частта, относно приложението на чл. 66 от НК, като било постановено А. да търпи ефективно наложеното му наказание лишаване от свобода при първоначален общ режим. В останалата си част присъдата била потвърдена. Горепосоченото решение на САС е изцяло потвърдено от ВКС, I НО с решение № 10/09.01.2023 г., постановено по н.д. № 849/2022 г.

Спори се дали са налице условията за ангажиране на отговорността на ответното дружество и за размера на присъденото обезщетение.

По делото са ангажирани гласни доказателства чрез разпит на свидетели, като свидетелката С. И. Н. е дала показания, че живее на семейни начала с Ц. Ж. Д. и познавала брат му К.. Знае, че двамата братя били много близки. Ц. имал бизнес, който оставил на брат си К.. К., който бил по- малък, постоянно се допитвал до него за всякакви житейски неща. На всеки празник били заедно, дори и без празник се събирали. Ищецът Ц. се грижел за децата на брат си К.. В деня, преди да загине К., пак били заедно. Ц. преживял много тежко смъртта на брат си, при новината за смъртта му пред полицията паднал на колене. Месеци наред не можел да приеме, че брат му го няма. Направил е паметник на мястото на катастрофата. Ходели често на гроба. Ищецът живеел със семейството си в с. *** от 17 години и там имал хранителен магазин. Брат му К. живеел в апартамент на брат си в гр.*** до неговата смърт.

Свидетелят В. Ц. В. е дал показания, че връзката между двамата братя била силна. Свидетелят бил постоянно с ищеца Ц. Д. на работа и е виждал, че двамата братя разговаряли често по телефона, събирали се. Семействата на двамата били близки, включително и децата им. Ц. Д. оставил бизнеса си на брат си К. Д.. След трагедията с К. Д., свидетелят не е виждал Ц. около месец и половина, затворил се, отдръпнал се. Ц. Д. направил паметник на брат си, на мястото, където е загинал. Свидетелят посещавал мястото заедно с Ц. Д. да го чистят и да полагат венци.

Съгласно приетото с т.1 от ТР № 1/21.06.2018 год. на ВКС по тълк. дело № 1/2016 год., ОСНГТК, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в ППВС № 4/25.05.1961 год. и ППВС № 5/24.11.1969 год. и по изключение всяко друго лице, което е създавало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в двете постановления, следва да се допусне като изключение – само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди. Съгласно приетото в ТР № 1/2018 год. особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби, дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите, дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им се характеризират с

взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават да се направи изключение от разрешението, залегнало в ППВС № 4/1961 год. и № 5/1969 год. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни (като интензитет и продължителност) морални болки и страдания.

Въззивният съд приема, че от ангажираните по делото свидетелски показания се установява, че отношенията между двамата брата са били много близки, виждали са се редовно, посрещали заедно празниците, помагали са си, като ищецът е бил предоставил на починалия си брат жилище, в което да живее. Имало е период от време, когато са живеели заедно в един апартамент. Имали са и общ бизнес, но ищецът се е отделил и е започнал нов такъв с отваряне на хранителен магазин в с.Иново. Брат му продължил първоначалния им бизнес.

Преживял е тежко смъртта на брат си. И двамата са имали собствени семейства, като децата са им били много близки. Ищецът се грижел за брат си, който се допитвал за всичко до него. Макар и да не е налице изцяло ситуация, в която единият брат да е заместил изцяло грижите на родителите, то се установява, че е имал доминиращо присъствие в живота му, духовно и емоционално сближаване до степен, надхвърляща нормалната за подобна връзка на родство духовна и емоционална близост. Съдът съобразява и актуалната практика на ВКС Решение № 147/31.10.2023г по гр.д.№ 83/2023г, IV Г.О., в което е прието, че поради съвместен търговски бизнес на двама братя, е била установена трайна връзка в личния, семейния и професионалния им живот.

Установи се, че е налице промяна в емоционалното състояние на ищеца след смъртта на брат му, като болката и страданията, които е преживял са присъщи при загуба на близък роднина, променил се е, затворил се в себе си, направил е паметник на брат си и често го посещавал. Въз основа на изложеното може да се направи извод, че между ищеца и починалия му брат е съществувала изключително трайна и дълбока емоционална връзка, както и, че са му причинени сериозни по интензитет и продължителност морални болки и страдания, извън обичайните.

При съобразяване на изложеното въззивният съд приема, че следва да се уважи исковата претенция по чл.511, ал.3 КЗ, вр.с ал.1 и 2 от КЗ, предявена от Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** срещу НББАЗ за сумата от 20 000лв. за обезщетение за претърпени неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 8.03.2018г до окончателното ѝ изплащане, като до пълния ѝ предявен размер от 60 000лв., исковата претенция следва да се отхвърли като неоснователна.

Поради несъвпадане на изводите на двете инстанции, първоинстанционното решение следва да се отмени в частта му, с която е отхвърлен иска на Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** срещу НББАЗ за сумата от 20 000лв., ведно със законната лихва от 8.03.2018г до окончателното ѝ изплащане, като се постанови вместо него, че се осъжда Сдружение НББАЗ-София да заплати на Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** сумата от 20 000лв., ведно със законната лихва от 8.03.2018г до окончателното ѝ изплащане. Следва да се потвърди решението в частта му, с която е отхвърлена исковата претенция до пълния ѝ предявен

размер от 60 000лв., ведно със законната лихва от 8.03.2018г до окончателното изплащане.

С оглед изхода на спора и на осн. чл. 78, ал.3 ГПК следва да се осъди Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** да заплати на Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 сумата от 2 180 лв. с вкл. ДДС за разноски за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Следва да бъде осъдено на осн. чл.38 ЗАдв. Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 да заплати на Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** сумата от 1816.67лв. за разноски за адвокатско възнаграждение пред първата инстанция.

Следва да се отмени решението в частта му, с която е осъден Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** да заплати на Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 сумата за разликата от 3 651.50лв. до 6960лв. за разноски за адвокатско възнаграждение пред първата инстанция. Възражението за прекомерност на същото е основателно, тъй като с оглед фактическата и правна сложност на делото следва да се определи към минималния размер съгл. чл.7, ал.2, т.4 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно 5450 и след съобразяване на изхода на спора, се определя на 3 651.50лв.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 106/6.07.2023г, постановено по гр.д.№ 42/2023г по описа на ОС-Видин, В ЧАСТТА му, с която е отхвърлен предявеният иск по чл.511, ал.3 КЗ, вр.с ал.1 и 2 от КЗ от Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** от с.***, обл.***, ул.“****“ № *, срещу Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 за заплащане на сумата от 20 000лв., представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди от загубата на неговия брат К. Ж. Д., загинал при ПТП, настъпило на *****г. на републикански път Е-79 между разклона за с.Жеглица и с. Ивановци, общ. Видин, обл. Видин, в частта му, с която е осъден Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** да заплати на Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 сумата за разликата от 3 651.50лв до 6960лв. за разноски за адвокатско възнаграждение пред първата инстанция, КАТО ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА на осн. чл.511, ал.3 КЗ, вр.с ал.1 и 2 от КЗ Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** от с.***, обл.***, ул.“****“ № *, ДА ЗАПЛАТИ на Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 сумата от 20 000лв. представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди от загубата на неговия брат К. Ж. Д., загинал при ПТП, настъпило на *****г. на републикански път Е-79 между разклона за с.Жеглица и с. Ивановци, общ. Видин, обл. Видин, ведно със законната лихва от 8.03.2018г до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА решението в частта му, с която исковата претенция е отхвърлена за разликата от 20 000лв. до 60 000лв., за обезщетение за претърпени неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 8.03.2018г до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА на осн. чл. 78, ал.3 ГПК Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** ДА ЗАПЛАТИ на Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706 сумата от 2 180 лв. с вкл. ДДС за разноски за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

ОСЪЖДА на осн. чл.38 ЗАдв. Сдружение Национално бюро на българските автомобилни застрахователи, гр. София, 1000 ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.2 ЕИК 130764706
ДА ЗАПЛАТИ на Ц. Ж. Д. с ЕГН ***** сумата от 1816.67лв. за адвокатско възнаграждение пред първата инстанция.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280 от ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____